

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND JOB SATISFACTION OF SCHOOL PERSONNEL UNDER NONGKHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ศุภกานต์ บุญเสริม^{1*} และ วิทร วิภาหสน²

SUPHAKHAN BUNSERM^{1*} and VITORN VIPAHASANA²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา รวมกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 272 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test แบบ Independent samples และ F - Test (One - way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffé) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : แบบภาวะผู้นำ ; ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ; ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล, Master Student, Program in Educational Administration, Faculty of Education, Santapol College

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยสันตพล, Associate Professor Advisors, Santapol College

* Corresponding Author. Email : anna.frozen2562@gmail.com

Received : Mar 07, 2020, Revised : May 21, 2020, Accepted : Jun 29, 2020

ABSTRACT

This research aimed to investigate the leadership of school administrators, to investigate job satisfaction of school personnel, to compare leadership of school administrators classified by positions and school sizes, and to compare job satisfaction of school personnel classified by positions and school sizes under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2. The research samples were school administrators and school personnel, totally 272 samples which were obtained by Stratified random sampling. The instrument used for collecting the data was a questionnaire with a five rating-scale, the discriminated Index is 0.60-1.00 and the reliability is 0.86. The statistics for data analyzing were percentage, mean, standard deviation, t – test (Independent samples) and F – test (One – way ANOVA) and multiple comparison test by Scheffé’s method. The findings of this research were found as follows : 1) The leadership of school administrators was in ‘much’ level in overall and individual aspect. 2) Job satisfaction of school personnel was in ‘much’ level in overall and individual aspect. 3) Comparing leadership of school administrators classified by positions showed that it was different in overall. And classified by school sizes showed that it was different and the level of significance is at 0.01. 4) Comparing job satisfaction of school personnel classified by positions revealed that it was not different. And classified by school sizes showed that it was different in overall and the level of significance is at 0.01. 5) The relationship between leadership of school administrators and job satisfaction of school personnel indicated that there was a positive relationship in moderate level. And the level of significance is at 0.01.

Keywords : Leadership Styles ; Leadership of School Administrators ; Job Satisfaction of School Personnel.

บทนำ

การจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคนที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานในโรงงานและหน่วยธุรกิจในระบบเศรษฐกิจ ทุนนิยมอุตสาหกรรมแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องล้าสมัยเพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและคงเปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการบริหาร จัดการทางเศรษฐกิจ และสังคม โลกเศรษฐกิจสมัยศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้แรงงานที่มีความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์เป็นมีจินตนาการ และเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้ดีปรับตัวได้เก่ง แก้ปัญหาได้เก่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ เพื่อพัฒนาพลเมืองที่ฉลาดรอบคอบ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ เป็นมีความสามารถในการทำงาน แก้ไขปัญหา และแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาของตนให้ก้าวตามทันได้จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำลง

ประชากรจะต่งงานเพิ่มขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาในเชิงโครงสร้างทั้งระบบอย่างเข้าใจสภาพปัญหาเป้าหมายแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างมีประสิทธิภาพเป็นธรรมเห็นการณ์ไกลเพื่อประโยชน์คนส่วนใหญ่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 : 7)

ในสังคมแห่งความรู้ (Knowledge – based society) ความรู้และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องถูกนำมาใช้เป็นฐาน หรือปัจจัยที่เป็นสินทรัพย์สำคัญขององค์กร องค์ความรู้ของบุคลากรในองค์กรหรือการมีทุนมนุษย์ซึ่งเป็นแรงงานที่มีความรู้ นั้น (Knowledge worker) เป็นรากฐานในการเสริมสร้างศักยภาพ และความสามารถในการ แข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างยั่งยืน องค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว อีกทั้งความคาดหวังและบทบาทที่กำลังเปลี่ยนไป สำหรับบุคลากรจากความจำเป็นที่ต้องมี ทักษะการทำงานแบบข้ามเดิม บุคลากรจะต้องรู้วิธีการรับมือกับสิ่งที่ไม่คาดคิด จากที่เคยใช้ความจำ

และข้อเท็จจริง ในการทำงาน จะต้องคิดเชิงสร้างสรรค์และตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (กานต์สุตา มาฆะศิริานนท์, 2557 : 43)

องค์การในอนาคตจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่รอบรู้ในทุกระดับที่สามารถเชื่อมโยง วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ให้ตรงกับปัญหาในปัจจุบันมากขึ้น มีทักษะการบริหารจัดการควบคู่กับความรู้เฉพาะด้านของตนเอง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ, 2554 : 14) แต่การจะพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องใช้การศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีความรู้และมีความดีควบคู่กัน ซึ่งจะทำให้ประเทศพัฒนาได้อย่างมั่นคง สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทุนปัญญาของประเทศ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใน สังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ได้ หากการพัฒนาผู้สอนรวมทั้งผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองกับสังคมเศรษฐกิจ และรูปแบบการเรียนรู้ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป้าหมายคือการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ, 2554 : 72)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557 : 62) สถานศึกษาจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ การที่จะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และการที่จะทำ

สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ พิจารณา ได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับ ของสถานศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 46)

สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทย ให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร” คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อ 18 สิงหาคม พ.ศ.2552 ให้ดำเนินการตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) โดยกำหนดหลักการสี่ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่ง พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ให้มีความรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง มีสมรรถนะความรู้ความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบกระบวนการผลิตและการพัฒนาที่มีคุณภาพ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอ ประการที่สาม พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ รมรงค์ให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ ประการที่สี่ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, 2556 : 3)

อย่างไรก็ตามในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้นำโดยเฉพาะผู้นำ ทางด้านการศึกษา ความสำคัญของผู้นำในองค์กรทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษานั้น (ธีระ รุญเจริญ, 2550 :76) ได้กล่าวว่าการบริหารกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์ มีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพในการจัดการศึกษาของประเทศชาติการศึกษาที่เช่นกันมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 1) และสถาบันพัฒนาความก้าวหน้า กล่าวว่าการขับเคลื่อนงานการศึกษาตาม แนวทางการปฏิรูปรอบที่ 2 ให้ไปสู่ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม

และจิตอาสา มีความพร้อมที่จะนำการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553 : 187)

คุณภาพของสถานศึกษา อยู่กับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและทำงานร่วมกับบุคลากร โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ มีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีความเป็นภาวะผู้นำและการใช้อำนาจผู้บริหารในการใช้อิทธิพลที่ทำให้โรงเรียนยินยอมทำตามความต้องการของตน (สุมาพร ทำทอง, 2554 : 10) ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทนองค์กรเป็นจุดรวมพลังของบุคคลในองค์กร เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจจากสมาชิกในแต่ละสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจที่เขามีในการโน้มน้าวและกระตุ้นให้สมาชิกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (ณัฐพันธ์ เชรนนันท์, 2551 : 120) ผู้นำจึงเป็นบุคคลที่สำคัญในองค์กรที่มีบทบาทที่ต้องดำเนินไป ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยของสภาวะโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โลกในทุกวันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ในเรื่อง “ภาวะผู้นำ” นั้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกองค์กร ในกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ความเจริญด้านวัตถุเข้ามาแทนที่ วิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน เราจึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงให้ทันกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบันตลอดเวลา จากความเจริญที่รุดหน้าอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน ผู้นำ (Leader) และ “ภาวะผู้นำ” จึงเป็นปัจจัยคู่สำคัญที่ต้องการเพิ่มมากขึ้นจนอาจเกิดวิกฤตภาวะผู้นำขึ้นได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาในสังคมของทุกชนชั้น ทุกระดับ จนกระทั่ง นำไปสู่ปัญหาระดับประเทศในที่สุด (สมบัติ กุสุมาลี, 2556 : 25)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ว่าบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ในการปฏิบัติงาน

ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับความพึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

1. ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเน้นความสำเร็จ

ตัวแปรตาม

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน
สถานศึกษา 9 ด้าน

1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ
4. ด้านความรับผิดชอบ
5. ด้านความก้าวหน้าในงาน
6. ด้านเงินเดือน
7. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน
8. ด้านสถานะทางอาชีพ
9. ด้านสภาพการทำงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร
ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 927 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ
บุคลากรในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างตามตารางเครจีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan,
1970 ; อ้างถึงใน ยืนยง ไทยใจดี, 2561 : 70) และสุ่มอย่างง่าย
(Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272
คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของ
สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ
(Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็น
แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
บุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการ
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีการของ
ลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตาม
วิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเท่ากับ 0.87
และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของการ
ปฏิบัติงานของบุคลากรเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้
แบบสอบถามคืนจำนวน 272 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติความถี่
และร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาหนองคาย
เขต 2 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิเคราะห์เปรียบเทียบความ โดยใช้การทดสอบที
(t - test แบบ Independent sample) และจำแนกตาม
ขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบเอฟ (F - test แบบ
One - way ANOVA) หากพบความแตกต่างก็ทดสอบความ
แตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) และการหาค่า
สหสัมพันธ์อย่างง่ายตามวิธีของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน (77.94 %) และอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง (36.40 %)

2. ผลการการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	4.19	0.62	มาก
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	4.18	0.58	มาก
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.16	0.70	มาก
4. ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	4.20	0.58	มาก
รวม	4.18	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ รองลงมาด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ และด้านที่มีภาวะผู้นำต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.29	0.50	มาก
2. ด้านการได้รับการยอมรับ	4.22	0.58	มาก
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.18	0.62	มาก

4. ด้านความรับผิดชอบ	4.22	0.46	มาก
5. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	4.22	0.62	มาก
6. ด้านเงินเดือน	4.13	0.70	มาก
7. ด้านความสัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน	4.21	0.49	มาก
8. ด้านสภาพการทำงาน	4.16	0.55	มาก
9. ด้านความมั่นคงในอาชีพ	4.20	0.55	มาก
รวม	4.20	0.34	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม และรายด้าน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบ และต่ำสุด คือ ด้านเงินเดือน

3. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	t
1. ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	$\bar{X}$	4.11	4.21
	S.D.	0.62	0.61
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	$\bar{X}$	4.04	4.21
	S.D.	0.51	0.59
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	3.90	4.23
	S.D.	0.73	0.67
4. ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	$\bar{X}$	4.24	4.18
	S.D.	0.52	0.59
รวม	$\bar{X}$	4.07	4.21
	S.D.	0.43	0.48

** $P < 0.01$

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ในภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ 1 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 1 ด้าน คือด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร		ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	t
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	$\bar{X}$	4.10	4.34	-
	S.D.	0.50	0.49	3.34**
2. ด้านการได้รับการยอมรับ	$\bar{X}$	4.28	4.19	1.11
	S.D.	0.49	0.60	
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	$\bar{X}$	4.31	4.13	2.11**
	S.D.	0.53	0.63	
4. ด้านความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	4.33	4.18	2.28**
	S.D.	0.45	0.45	
5. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	$\bar{X}$	4.03	4.27	-
	S.D.	0.70	0.58	2.43**
6. ด้านเงินเดือน	$\bar{X}$	3.80	4.21	-
	S.D.	1.00	0.57	3.07**
7. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน	$\bar{X}$	4.15	4.22	-
	S.D.	0.46	0.50	0.92**
8. ด้านสภาพการ	$\bar{X}$	4.30	4.11	2.25**

ทำงาน	S.D.	0.60	0.53	
9. ด้านความมั่นคงในอาชีพ	$\bar{X}$	4.35	4.15	2.59*
	S.D.	0.49	0.56	*
รวม	$\bar{X}$	4.18	4.20	-0.38
	S.D.	0.33	0.34	

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่คือด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ และด้านสภาพการทำงาน และด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อยู่ 1 ด้าน คือด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ด้านเงินเดือน ด้านความมั่นคงในอาชีพ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

5. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	F	p-value
1. ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ	7.45**	0.00
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน	37.65**	0.00
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	17.64**	0.00
4. ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	17.92**	0.00
รวม	24.77**	0.00

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

6. ผลการผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	F	p-value
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	6.93**	0.001
2. ด้านการได้รับการยอมรับ	6.84**	0.001
3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	12.30**	0.000
4. ด้านความรับผิดชอบ	6.81**	0.001
5. ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน	24.29**	0.000
6. ด้านเงินเดือน	16.31**	0.000
7. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน	22.41**	0.000
8. ด้านสภาพการทำงาน	1.15	0.316
9. ด้านความมั่นคงในอาชีพ	10.66**	0.000
รวม	20.62**	0.000

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอยู่ 1 ด้าน คือด้านสภาพการทำงาน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำประเด็นที่สนใจมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ได้มีการวางแผนด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา ให้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นอย่างดี จึงทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ซอพิ์ ราชะ, 2560 : 95) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีการวางแผนในด้านภาวะผู้นำด้านต่างๆไว้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จ แล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบุคลากร ส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้นเป็นอย่างดี โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (พรภัทร์ รุ่งมงคลทรัพย์, 2556 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะหน้าที่ความรับผิดชอบ ตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารงานการจัดการกิจกรรมต่างๆ ที่มีแบบแผนที่แตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่และมีเกณฑ์การพัฒนาที่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องงานวิจัยของ สุธานี นุกูลอึ้งอารี, 2555 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจในงานของพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) กรณีพนักงานบริษัทการบินไทยฯ สำนักงานใหญ่ ได้กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน รายได้ จะมีระดับความพึงพอใจการทำงานที่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หรือผู้บริหารมีความเอาใจใส่ เป็นนักพัฒนา สามารถครองตนครองคน ครองงานได้เป็นอย่างดี พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาจนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ให้ความช่วยเหลือกันในทุกด้าน เช่น การช่วยเหลือกันในด้านวิชาการ บุคลากร และการใช้ทรัพยากรการจัดทำโครงการพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มาตรฐาน จึงทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องงานวิจัยของ (วิรัตน์ พงษ์มิตร และคณะ 2556 : 132) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านบรรยากาศ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต

2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้มีการวางแผนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งผลสำเร็จ ได้มีความคิดเห็นที่แตกต่างตามขนาดและพื้นที่ของสถานศึกษาที่ต่างกันจึงทำให้มีความคิดเห็นที่หลากหลายและแตกต่างกัน โดยสอดคล้องงานวิจัยของ (นฤกร ปันพุมโพธิ์, 2561 : 88) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วยตัวแปรปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารและด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ปัจจัยครูผู้สอน ได้แก่ ด้านคุณภาพการสอนของครูด้านความพึงพอใจใน การทำงานของครูและด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครูและปัจจัยสถานศึกษาได้แก่ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและด้านวัฒนธรรมสถานศึกษาโดย รวมอยู่ในระดับมาก

6. จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้มีการวางแผนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาร่วมกันในทุก ๆ ด้าน จึงส่งผลให้ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นทั้งในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (วรายุทธ แก้วประทุม, 2556 : 60) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลเป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและสร้างสรรค์สิ่งที่ตั้งตามได้ต่อไป ความรู้สึกจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นได้รับการตอบสนองและถ้ามีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานจะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานมี

การเสียสละอุทิศกายใจและสติปัญญาให้แก่งานซึ่งจะทำให้บรรลุลัพธ์ประสงคฺขององค์การได้ในที่สุด

7. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีส่วนในการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจการภายในสถานศึกษาโดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา นั่นคือภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารย่อมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจต่อบุคลากร เพื่อสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548 : 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล การสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคลากร

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษามีตำแหน่งหน้าที่และอยู่สถานศึกษาที่มีขนาดและสภาพแวดล้อมต่างกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ แนะนำให้บุคลากรในสถานศึกษาเสนอแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำมากำหนดแนวทางตามวิธีที่หลากหลาย
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรควรมีการปรับปรุงและจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนเพื่อให้สภาพการทำงานเหมาะสมกับการเรียนการสอนทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มีความสุขในสถานศึกษาต่อไป
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรต้องร่วมมือกันบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 บุคลากรในสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาความคิดเห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา กับตัวแปรต้นที่หลากหลาย
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของสถานศึกษากับตัวแปรตามอื่น ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา

4. ควบศึกษากาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน หนองคาย เขต 2 ในเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กานต์สุดา มาฆะศิรินันท์. (2557). *การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- [2] ซอฟี ราเชะ. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- [3] ณัฏฐพันธ์ เจริญนันท์. (2551). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ. ซีเอ็ดเคชั่น.
- [4] อีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- [5] นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- [7] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- [8] พรภัทร์ รุ่งมงคลทรัพย์. (2556). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เอบีบี จำกัด*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- [9] ไพฑูรย์ สีนารัตน์และคณะ. (2554). *กรอบคิดใหม่ของทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] ยืนยง ไทยใจดี. (2561). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา*. อุดรธานี. วิทยาลัยสันตพล.
- [11] รุ่งอรุณ ธีรธรรณ. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยลัยรามคำแหง.
- [12] วราวุธ แก้วประทุม. (2556). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารงาน ของโรงเรียนบ้านหินแร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- [13] วิรัตน์ พงษ์มิตร. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คศ.ม. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [14] สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวชิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพฯ. เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- [15] สมบัติ กุสุมาวดี. (2556). *การสำรวจแนวคิดภาวะผู้นำในองค์กรระดับโลก ศึกษาจาก Harvard Business Review 2010-2012*. การประชุมวิชาการระดับชาติในวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [16] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- [17] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)*. กรุงเทพฯ. พริกหวานกราฟฟิค.
- [18] สุธานี นุกูลอั้งอารี. (2555). *การศึกษาความพึงพอใจในงานของพนักงานบริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน) กรณีพนักงานบริษัทการบินไทยฯ สำนักงานใหญ่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

- [19] สุมาพร ทำทอง. (2554). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนในกลุ่ม วิภาวดี สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*